

Organisationsplan 2010-2011 för Natur och Miljö rf

1 Inledning

Den första organisationsplanen för Natur och Miljö togs fram i början av 2000-talet. Målsättningen med dokumentet är att beskriva den struktur organisationen behöver för att kunna förverkliga sitt syfte och sina målsättningar, samt ange riktningen för fortsatt organisationsutveckling. Organisationsplanen godkänns av förbundsmötet och är ett offentligt dokument. Den kan inte stå i strid med förbundets stadgar.

För tillfället kan organisationsplanen ses som ett komplement till den så kallade treårsplanen, som drar upp riktlinjer för verksamheten. Inför förbunds kongressen år 2011 bör styrelsen överväga att föreslå en sammanslagning av organisationsplanen med treårsplanen för åren 2012-2014.

2 Uppdrag

Enligt förbundets stadgar 2 § är förbundets ändamål

att främja natur-, miljö- och fornminnesvården samt byggnadskulturens utveckling i landet.

Förbundet har medvetet valt att inte göra ändringar i stadgarnas syftesformulering, som härstammar från förbundets grundande. Eftersom såväl förbundet, som samhället det verkar i har förändrats avsevärt sedan dess, finns ett behov av att i organisationsplanen inkludera en uppdaterad formulering gällande förbundets självbild:

Natur och Miljös uppdrag:

Natur och Miljö är en svenskspråkig miljöorganisation och en serviceorganisation.

Natur och Miljö är i första hand en miljöorganisation, som för sina medlemmars talan i den offentliga miljödebatten. Ett annat ord för detta är miljöpolitisk intressebevakning. Dessutom har förbundet en viktig roll som serviceproducent för sina medlemmar, främst lokalföreningarna, men även för kommuner (daghem, skolor) och familjer (lägerverksamhet).

3 Uppdragsgivare: medlemmarna

Enligt förbundets stadgar 2 §

verkar förbundet som centralorgan för sådana organisationer, kommuner och enskilda personer, vilka i samarbete med förbundet önskar främja dess målsättningar.

I dag är Natur och Miljö primärt en medborgarorganisation. Till Natur och Miljös medlemskår räknas såväl direktanslutna medlemmar, som de lokalföreningsmedlemmar, som har valt att koppla sitt medlemskap till det svenskspråkiga förbundet (i stället för Finlands naturskyddsförbundet). Lokalföreningsmedlemmar saknar dock rösträtt, eftersom de företräds av lokalföreningens representant. Till förbundets röstberättigade medlemmar hör även understödande organisationer samt kommuner, men deras medlemmar respektive invånare inräknas inte i förbundets medlemstal.

Förbundet värnar om sitt oberoende gentemot samtliga finansiärer, inklusive staten, som bidrar med basfinansiering för nationella miljöorganisationer.

Natur och Miljö är medlemmarnas verktyg och inte tvärtom. Natur och Miljö saknar befogenhet att styra lokalföreningarnas eller sina medlemmars verksamhet och ställningstaganden.

4 Verksamhetsformer

Natur och Miljös verksamhet kan indelas i fyra kategorier:

1) Informationsspridning

Förbundet sprider miljöinformation på svenska. Förbundet kompletterar miljöinformation från myndigheter. Informationsspridning sker genom tryckta alster (t.ex. tidskriften Finlands natur), internet (www.naturochmiljo.fi) samt genom personlig, muntlig kontakt (telefon, föredrag).

2) Miljöfostran

Natur och Miljö erbjuder miljöfostran för kommuner och familjer. Förbundet driver naturskolverksamhet på svenska och arrangerar läger för barn och unga.

3) Miljöpolitisk påverkan

Natur och Miljö är en ansedd remissinstans och medverkar i arbetsgrupper på nationell och regional nivå. Förbundet framför ställningstaganden i offentligheter samt i direkt kontakt till beslutsfattare. Förbundet driver kampanjer i syfte att uppnå tydligt definierade miljöpolitiska mål. Förbundet utnyttjar möjligheter att lämna in besvär och klagomål i syfte att uppnå eller upprätthålla en ambitiös tolkning av gällande miljölagstiftning.

4) Medlemsservice

Förbundet sköter medlemsregister och fakturering för sina lokalföreningar samt ordnar utbildning mm i syfte att stärka deras verksamhetsförutsättningar

5 Verksamhetsområde och regioner

Enligt stadgarna 1 § är förbundets verksamhetsområde hela Finland. Förbundets lokalföreningar fungerar inom den del av landet som kallas Svenskfinland (inklusive Åland). Förbundet behandlar de fem regionerna Nyland, huvudstadsregionen, Åboland, Österbotten och Åland jämlikt med avseende på placering av evenemang, miljöpolitisk bevakning och representation i förbundets olika organ. Förbundet medverkar även utgående från förbundets egen agenda i internationellt samarbete, inom bl.a. Norden, Östersjöområdet och Europa.

6 Samarbetsparter

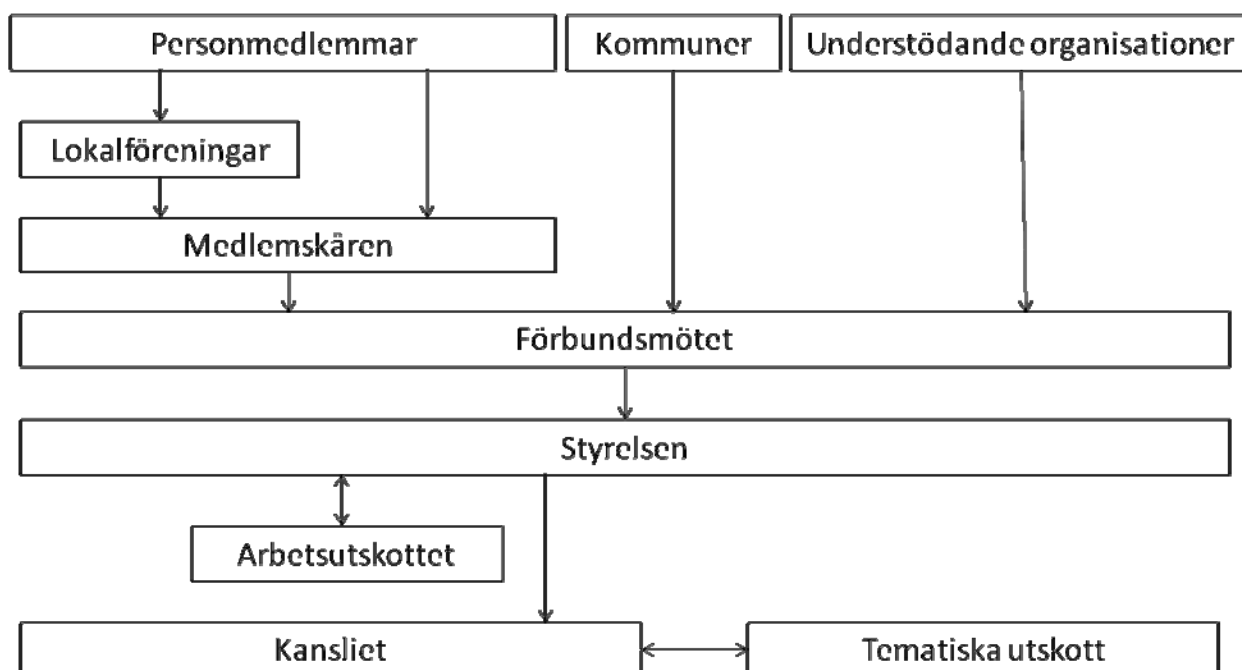
Natur och Miljö identifierar sig primärt med andra förbund inom det organiserade finlandssvenska medborgarsamhället samt med andra nationella (finsk- och tvåspråkiga) miljöorganisationer, i första hand Finlands naturskyddsförbund, med vilket förbundet har många gemensamma lokalföreningar.

7 Värdegrund

- Natur och Miljö baserar sina ställningstaganden på vetenskaplig forskning samt på väl underbyggda etiska synpunkter.
- Natur och Miljö är en på medlemskap baserad förening, som värnar om föreningsdemokratin. Detta förutsätter tydlig struktur för beslutsfattande och en öppen beredning.
- Natur och Miljö är en medborgarorganisation, som ger utrymme för personer som vill bidra med frivilliga insatser.
- Natur och Miljö är partipolitiskt obunden och accepterar inte att finansiärer styr ställningstagande eller verksamhetens utformning.
- Natur och Miljö försöker i första hand uppnå sina målsättningar genom en konstruktiv dialog, men har även beredskap att sprida negativ information om exempelvis miljöbrott. Förbundet godkänner att medlemmar i förbundet deltar i aktioner som bygger på civil olydnad och icke-våld.

8 Organisationsstruktur

Natur och Miljö verkar i enlighet med finländsk lagstiftning (bl.a. föreningslagen) och förbundets stadgar.

8.1 Förbundsämöte

Förbundets högsta beslutande organ är medlemsämötet, d.v.s. förbundsämötet. Ordinarie förbundsämöte hålls en gång per år. Förbundsämötet väljer styrelse och förbundsordförande samt godkänner bokslut, verksamhetsberättelser, budgeter och verksamhetsplaner.

8.2 Styrelsen

Styrelsen verkställer förbundsämötets beslut och fattar självständiga beslut om löpande frågor. Styrelsen ansvarar för förbundets verksamhet. Styrelsen består av förbundsordförande samt sex medlemmar med personliga suppleanter.

Styrelsen fattar beslut utgående från beredning av tjänstemän eller utskott (se avsnitt 8.5). Styrelsen sammanträder cirka sex gånger per år och har rutiner för beslut per capsulam (e-post) mellan dessa.

8.3 Arbetsutskottet

Styrelsens arbetsutskott består av ledande tjänstemän (verksamhetsledare och ekonomichef) samt några styrelsemedlemmar. Arbetsutskottet bereder frågor kring ekonomi och personal till styrelsen.

8.4 Kansliet

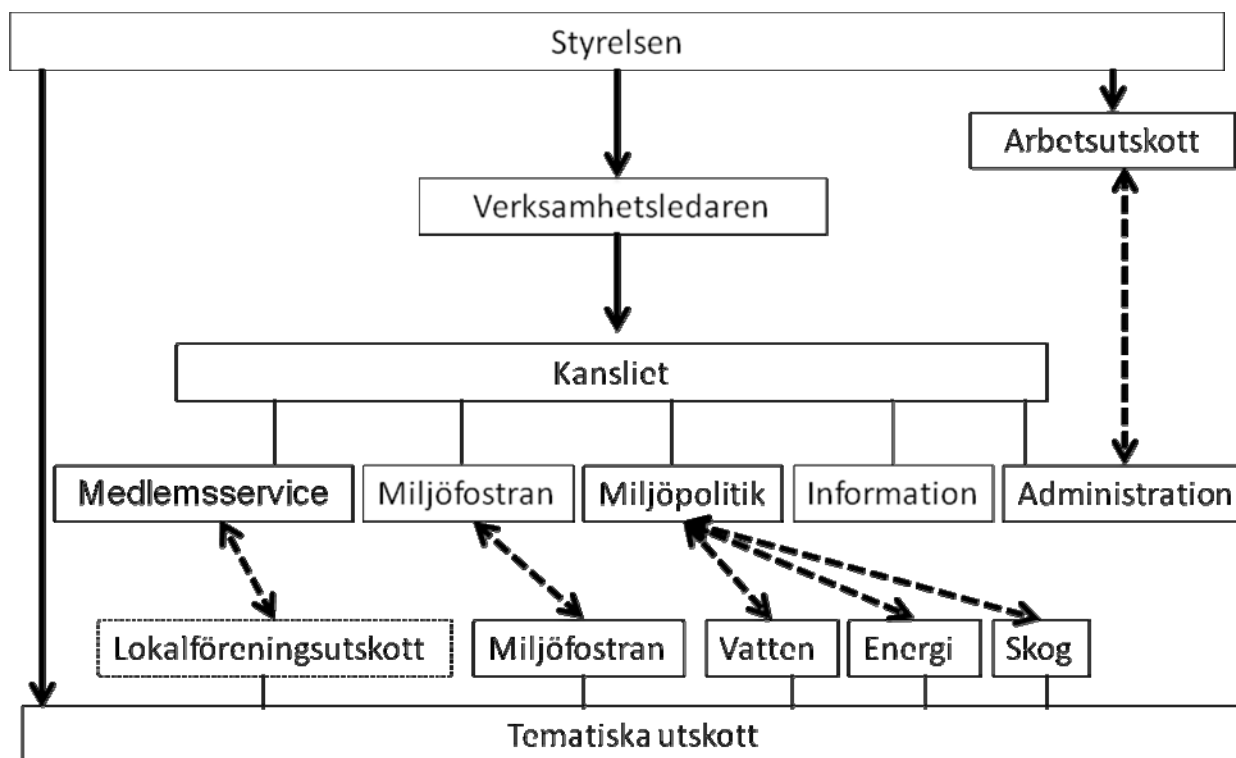
Kansliet verkställer styrelsens beslut. Med kansliet avses all anställd personal, även de som inte har sin arbetspunkt på förbundets kontor i Helsingfors. Kansliet leds av en verksamhetsledare. Verksamhetsledaren delegerar till anställda budgetansvar för enskilda kostnadsställen. Kansliet organiserar arbetet så, att frivilliga medlemmar och andra aktiva kan bidra till verksamheten med frivilliga insatser.

Personalens interna arbets- och ansvarsfördelning definieras i tjänstebeskrivningar, som godkänns av styrelsen. Förbundets roll som arbetsgivare är definierad i ett av styrelsen godkänt dokument, som kallas arbetsgivarpolicy.

8.5 Tematiska utskott

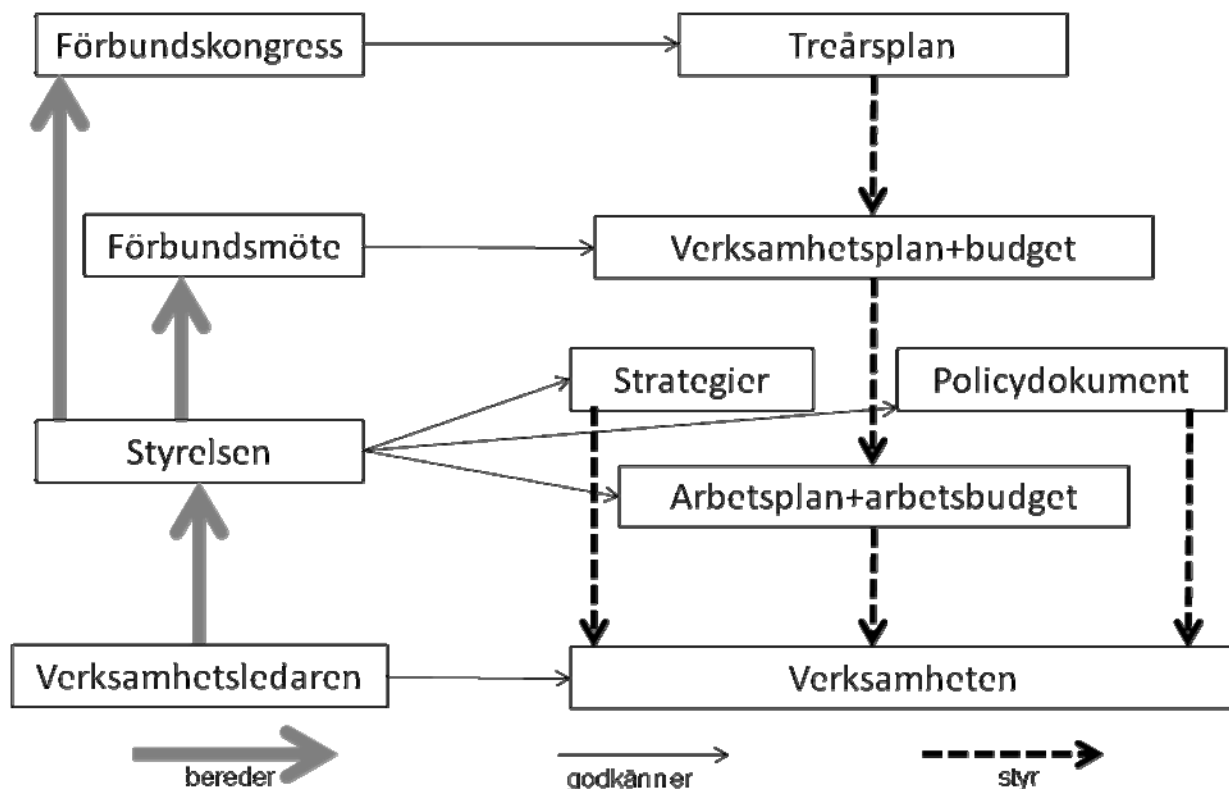
Styrelsen kan tillsätta utskott, vars uppgift är att fungera som personalens bollplank och sakkunniginstans. Utskotten kan komma med synpunkter på exempelvis projektplaner, policydokument och ställningstaganden. Utskotten fungerar inte som beredande instans till styrelsen (dubbel behandling av beslut), men har möjlighet att bereda speciella ärenden om styrelsen så önskar.

Till medlemmar i utskotten kan i första hand väljas styrelsemedlemmar, medlemmar i förbundet eller förbundets anställda. Till medlemmar i utskott kan även väljas sakkunniga utan formell koppling till förbundet. Som ordförande för utskottet fungerar en styrelsemedlem. Utskotten har inte mandat, att förbi arbetsledning (verksamhetsledaren) ge personalen direkta arbetsuppgifter.

8.6 Styrdokument

Förbundets stadgar anger grunden för organisationens förvaltning. Stadgarna är till sin karaktär korta och koncisa. För att skapa en tydlig struktur och långsiktighet i organisationens verksamhet sammanställs olika typer av styrdokument:

Treårsplan

Godkänns av förbundsstyrelsen vart tredje år. Ger riktlinjer för utformande av verksamhetsplan under de följande kalenderåren. Definierar främst vilka temaområden förbundet arbetar med.

Verksamhetsplan

Godkänns tillsammans med budget av förbundsstyrelsen i maj. Gäller för följande kalenderår. Definierar vilka konkreta frågor förbundet fokuserar på samt centrala kvalitativa målsättningar.

Arbetsplan

Behandlas av styrelsen i samband med fastställande av arbetsbudget samt uppdateras kontinuerligt av arbetsledning. Omfattar den projektmässiga delen av verksamheten, vilket utgör merparten av all verksamhet.

Strategier

Godkänns av styrelsen. Syfte är att dra upp riktlinjer för utveckling av tydligt avgränsade delar av förbundets verksamhet, t.ex. lokalföreningsarbete, marknadsföring eller webb. Strategierna styr beredningen av arbetsplaner och verksamhetsplaner, men är inte i sig lika bindande som dessa. Strategiernas tidsram är 1-4 år, varefter resultaten utvärderas. Se bilaga A för uppdaterad förteckning över strategier.

Policydokument

Godkänns av styrelsen. Definierar förbundets policy i centrala miljöpolitiska frågor. För närvarande även arbetsgivarpolicy.